

SENIAUSIAS PASTATAS BALNINKUOSE – MAGAZINAS

Šiuo arabų kalbos žodžiu (machazin – sandėliai), per prancūzų kalbą (magasin) atėjusiu į kitas Europos kalbas, vadinti dvarų, vėliau – XIX a. viduryje miesteliuose dažniausiai iš akmenų statyti valsčių grūdų sandėliai bado, gaisrų ir kitokių nelaimių atvejams.

Balninkų akmeninis magazinas – seniausias pastatas miestelyje, pastatytas XIX a. viduryje. Kiekvieno miestelėno ūkininko ir kaimo valstiečio šeima turėdavo į jį supilti nustatytą kiekį grūdų. Spėjama, kad aukštuose dideliuose aruoduose galėjo sutilpti apie 100 tonų grūdų, daugiausia rugių, avižų. Sandėlis buvo rakinamas trim spynom, jų raktus turintys gyveno įvairiose vietose. Valstietis, pristigęs duonos, norėdamas iš magazino paimti leistiną kiekį grūdų, turėdavo susirasti ir atsivežti visus tris žmones su raktais.

Nepriklausomoje Lietuvoje viename pastato gale buvo valsčius, kitame areštinė, kurioje buvo laikomi už nedidelį nusikaltimą po keletą ar keliolika parų bausti piliečiai.

Antrosios sovietinės okupacijos metais pastate įrengta garnizono ir stribų būstinė, kur pradžioje trumpai laikydavo kai kuriuos suimtuosius.

1958 m. į seniausią Balninkuose pastatą perkelta mokykla, o 1961 m. pristatytas antrasis aukštas ir aptinkuotos sienos. Taip sunaikintas daugelio balninkiečių protėvių statytas istorinės reikšmės architektūros paminklas.

2016 m., nelikus mokyklos Balninkuose, seniausiam pastate miestelyje įsikūrė VšĮ „Kaimynystės namai“, kuriame taip pat veikia Balninkų Stiklo muziejus ir paveikslų galerija.

THE OLDEST BUILDING IN BALNINKAI - MAGAZIN

This Arabic word (machazin- storehouse), which came to other European languages through French (magasin), was used to refer to the grain stores of estates, and later, in the middle of the nineteenth century, to the grain stores of communes, usually made of stones, in case of starvation, fires and other catastrophes.

The Magazin of Balninkai is the oldest building in the town, built in the middle of the 19th century. Every farmer and village family in the town had to pour a certain amount of grain into it. It is estimated that the large granaries could hold about 100 tonnes of grain, mainly oats. The warehouse was locked with three locks, and the key-holders lived in different places. If a person was short of bread and wanted to take the permitted amount of grain from the magazin, he had to find and bring all three people with keys.

In the Independent Lithuania, at one end of the building there was a municipality and at the other an arrest room, where citizens who had been punished for a minor offence were kept for a few days or a dozen.

During the second Soviet occupation, the building housed the Garrison and the Strybians, where some prisoners were initially held for short periods.

In 1958, the school was moved to the oldest building in Balninkai, and in 1961, the second floor was added and the walls were plastered. This destroyed an architectural monument of historical significance built by the ancestors of many people in Balninkai.

In 2016, after the school in Balninkai was closed, the oldest building in the town was turned into the "Kaimynystės Namai", which also includes the Balninkai Glass Museum and a gallery.